

NOKIAN KAUPUNKI

ASEMAKAAVA JA ASEMAKAAVAN MUUTOS 13. KAUPUNGINOSA LINNAVUORI, ENERGIAHUOLLON ALUE,

tweb: (NOK/617/05.00.02/2023).

Kooste asemakaavan muutosluonnoksesta annetusta palautteesta ja kaavoituksen vastaukset.

Asemakaavan muutoksen kaavaluonnos ja selostus olivat nähtävillä 9.11. – 11.12.2023 välisen ajan. Kaavaluonnoksesta saatiin 1 lausunto ja 2 mielipidettä.

Lausunnot	Kaavoituksen vastine	Toimenpiteet
<p>Pirkanmaanliitto ilmoitti että ei anna asiasta lausuntoa.</p>		
<p>Pirkanmaan maakuntamuseo</p> <p>Pirkanmaan maakuntamuseolta pyydetään lausuntoa otsikossa mainitusta kaava-aineistosta. Alueellinen vastuumuseo toteaa asiasta seuraavaa.</p> <p>Kaavahankkeeseen liittyen suoritettu arkeologinen inventointi (Mikroliitti Oy, 2023) on kattanut vain pienen osan kaava-alueesta Huhtalevontien koillispuolella. Suurin osa suunnittelualueesta (ks. liitekartta ohessa, sini-sellä vinoviivituksella merkitty alue) on jäänyt asemakaavatasoisen arkeologisen inventoinnin ulkopuolelle, eikä sitä ole tutkittu myöskään kaava-aineistossa mainitussa osayleiskaavainventoinnissa (2018) tai muissa aiemmissa inventoinneissa. Rakentamattomalle alueelle on suunnitteilla mm. laaja energiahuollon korttelialue sekä ulkoilureittejä. Noin 200 m alueesta länteen sijaitsee rautakautinen röykkiö <i>Tappurinoja</i> (mj-tunnus 536010026), ja suunnilleen samalla etäisyydellä alueesta koilliseen on vanhojen karttojen mukaan sijainnut torppa, jonka viljelemiä pieniä peltoja on merkitty jo 1700-luvun loppupuolen karttaan. Rautakautisen <i>Linnavuoren</i> muinaisjäännosalue (536010001) sijaitsee n. 300 m kaava- alueesta lounaaseen.</p> <p>Edellä mainittujen rautakautisten ja historiallisten kohteiden läheisyyden sekä topografian perusteella liitekarttaan merkittyä aluetta on pidettävä potentiaalisena kiinteiden muinaisjäännostien tai muiden kulttuuriperintökohdeiden löytymisen kannalta. Lisäksi Maanmittauslaitoksen korkeusmallin mukaan alueella on havaittavissa kuoppamaisia ilmiöitä, jotka saattavat liittyä vanhoihin elinkeinoihin (esim. terva- tai hiilihaudat, kellarit, nauriskuopat, pyyntikuopat). Arkeologisten kohteiden huomioonottaminen kaavassa edellyttää alueen arkeologisen inventoinnin suorittamista MRL 9 §:n mukaisesti. Muuttuvan maankäytön alueiden ja uusien ulkoilureittien osalta inventointi on toteutettava tarkkuusinventointina. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa tulee tältä osin päivittää. Maakuntamuseo voi ottaa kantaa kaavasuunnitelmaan arkeologisen kulttuuriperinnön osalta vasta inventoinnin valmistumisen jälkeen.</p>	<p>Kaavoituksen vastine</p>	

<p>Arkeologisia inventointeja voidaan tehdä vain lumettomissa olosuhteissa, sulan maan aikana. Tutkimuksissa tulee noudattaa Suomen arkeologisten kenttätöiden laatuohjeita(2020) ja muita Museoviraston ohjeita. Inventoinnissa tulee käyttää ajantasaisinta ja tarkinta saatavana olevaa laserkeilausaineistoa; käytetyn laserkeilausaineiston lähde ja tarkkuus tulee ilmoittaa. Tutkimuksen tekijän tulee toimittaa raportti digitaalisena arviointia varten Pirkanmaan maakuntamuseolle (pirkanmaan.maakuntamuseo@tampere.fi). Arvioinnissa varmistetaan, että tutkimus vastaa sille asetettuja tavoitteita ja laatuvaatimuksia. Raportti toimitetaan arvioinnin jälkeen Museovirastoon, jossa se tallennetaan sähköiseen asianhallintajärjestelmään ja julkaistaan palvelussa https://asiat.museovirasto.fi/. Tutkimusraporttien tiedot tallennetaan myös muinaisjäännösrekisteriin, jonka tietoja voi selata kaikille avoimessa Kulttuuriympäristön palveluikkunassa www.kyppi.fi. Verkossa julkaistava raportti ei saa sisältää yksityishenkilöiden henkilötietoja, esim. maanomistajien nimiä tai osoitteita. Raportin lisäksi museolle on toimitettava kohteiden sijaintitiedot ja rajaukset paikkatietomuodossa. Lisätietoja tutkimusten tilaamisesta ja suorittamisesta saa maakuntamuseolta. Tämä lausunto on liitettävä tutkimusta koskevaan tarjouspyyntöön.</p> <p>Rakennetun ympäristön tai maiseman osalta Pirkanmaan maakuntamuseolla ei ole hankkeesta huomautettavaa.</p> <p>Kaavaehdotus selvitysaineistoinen tulee toimittaa Pirkanmaan maakuntamuseoon lausuntoa varten.</p> <p>Yksikön päällikkö Anna Lyyra-Seppänen Tutkija Vadim Adel</p>	<p>Kaavoitus tilaa tarvittavan arkeologisen selvityksen.</p>	<p>Arkeologinen selvitys on teetetty</p>

Mielipiteet	Kaavoituksen vastine	Toimenpiteet
<p>Osallisen mielipide</p> <p>Hei, Alueen asukkaana olisin toivonut tarkempaa tietoa tästä energiahuollon alueesta, joka nyt jättää alleen mm. kuntoilureitin.</p> <p>Lisäksi hirviniityntie ei kestä reikiintymättä nykyistäkään liikennettä kolmea viikkoa pidempään, saattikka raskasta liikennettä, joka tiellä lisääntyy huomattavasti.</p> <p>Lisäksi Rysäpolunpään talot ovat huomattavan lähellä maantietä, jossa alkaisi rakennusvaiheessa raskaankaluston ajoa jatkuvasti, mikä nostaisi aivan järkyttävän hiekkapölyn kuivan (ja lumettoman) sään aikaan. Olemme tästä nyt jo kärsineet ikkunoiden pölyttymisenä, naarmuuntumisena, autojen pölyttymisenä (+ hiekkapölystä pesussa aiheutuvat maalivauriot), saattikka että pihallaan voi kuivattaa pyykkejä tai viettää aikaa. Tien asfaltoinnista on ilmeisesti ollut joskus suunnitelmaa ja se olisi ehdottomasti toteutettava, koska nykyisellään tie ei kestä tulevaa liikennemäärää. Lisäksi raskaan liikenteen liikkuminen (vaikka se kestäisi kolmesta kuukaudesta vuoteen) jatkuvasti kuuden metrin päästä talon seinästä, ei luonnollisesti kovin hienolta ajatukselta tunnu meluhaittoineen.</p> <p>Myös mahdolliset räjäytystyöt vaativat selvitystä lisää ja vastuukannanottoa, koska jo nyt kauempana tehtaalla tehtävät räjäytykset tuntuvat huomattavasti alueen taloissa (rakenteiden mahdolliset vaurioitumiset, sokkelin halkeamiset yms). Vastustamme nykyistä ehdotusta ns. Läpikulkutietä hirviniityntien kautta energiahuollon varastolle.</p> <p>Toivomme yhtä kulkua ko. Alueelle väinämöisentien/hirviniityntien yhtymäkohdasta. Tämä myös kaiketi mahdollistaisi kulun kuntoreitille, jonka varteen juuri kotakin on saatu. Lisäksi alueella liikkuu paljon ulkoilijoita polkuja pitkin pyörillään ja kävellen.</p> <p>Alueella on myös runsaasti kauriita, muutama haukka, käpytikkoja, pöllöjä, kettuja ja Ilves.</p> <p>Terveisin, ”Alueen asukas”</p>	<p>Energiahuollon alueen rakentamisen yhteydessä kuntoilureitti siirretään kulkemaan uuteen paikkaan.</p> <p>Kaavoitus välittää kaupungin infrapalveluille tiedon katujen asfaltointitarpeesta.</p> <p>Rakentamistöiden yhteydessä suoritettavista räjäytyksistä vastaa töiden tekijät ja teettäjät.</p> <p>Rakentamisen jälkeen liikenne energiahuollon alueille tulee olemaan hyvin vähäistä. Kaikkea kulkua alueelle ei ole mahdollista toteuttaa pelkästään Väinämöisentien ja Hirviniityntien yhtymäkohdasta, koska korttelialue tulee olla mahdollista jakaa ainakin kahdelle eri toimijalle.</p> <p>Samasta kohdasta osoitetaan kaavassa virkistysreitti kuntoreitille.</p>	<p>Kaavoitus välittää tiedon infrapalveluille.</p>
<p>Suomen luonnonsuojeluliiton Nokian yhdistys ry.</p> <p>Mielipide asemakaavan ja asemakaavamuutoksen selostuksesta sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 13. kaupunginosassa Linnavuori; Energiahuollon alue. Tweb: NOK/617/05.00.02/2023</p> <p>Lausumme asemakaavan ja asemakaavamuutoksen selostuksesta sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta seuraavaa.</p> <p>Asemakaavan vaikutukset on arvioitu maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n ja 1 §:n edellytykset täyttäen.</p>	<p>Kaavoituksen vastine</p>	

Asemakaavan taustaksi on koottu lista kaavoitukseen liittyvistä taustaselvityksistä:

- Luontoselvityksiä Nokialla, Linnavuori Huhtalevontie, T:mi LuontoLasse 2023.
- Nokian Siuro-Linnavuori-Kulju OYK:n luontoselvitys 2018–2019. Kotkansiipi Oy.
- Nokian Siuro-Kulju-Linnavuoren osayleiskaava-alueen lepakkoselvitys, 2019. Ahlman Group Oy.
- NOKIA Linnavuori Huhtalevontien asemakaava-alueen arkeologinen inventointi 2023 Mikroliitti Oy 2023.
- Nokia Siuro, Linnavuori, Kulju osayleiskaava-alueen muinaisjäännösinventointi, 2018. Mikroliitti Oy.
- Siuron-Kuljun-Linnavuoren Osayleiskaava-alueen Kulttuuriympäristöselvitys, Kulttuuriympäristöpalvelut Heiskanen & Luoto Oy 2019.
- Siuro – Linnavuoren liikenneselvitys, 2019. Sweco Ympäristö Oy.

1. SUUNNITTELUALUEEN KAAVATILANNE

Kaava-alueella on voimassa 8.6.2017 hyväksytty Pirkanmaan maakuntakaava 2040 ja kaupunginvaltuuston 27.5.1982 hyväksymä Siuro – Linnavuori – Kuljun osayleiskaava 1985. Alueella ei ole asemakaavaa.

Suunnittelualan maakuntakaavan määräykset edellyttävät vedenhankinnan kannalta tärkeiden alueiden vesiensuojelun huomioimista maankäytössä.

Yhdyskuntien vedenhankinnan kannalta tärkeäksi vesialueeksi on mainittu muun muassa Kokemäenjoki. Asemakaavan ja asemakaavamuutoksen suunnittelualue sijaitsee Kokemäenjoen valuma-alueella. Maakuntakaavan mukaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on vesiensuojelunäkökohdat otettava huomioon siten, että näiden vesialueiden veden laatua ei heikennetä tai käyttöä vedenhankintaan ei vaaranneta.

2. PIENVESIEN TUNNISTAMINEN JA LAINSÄÄDÄNTÖ

Kaavoituksessa on voitava katsoa suunnittelualuetta luontoarvojen säilymisen näkökulmasta.

Suunnittelualan läpi virtaa asemakaava-alueen pohjoispuolella sijaitsevasta lähteestä alkunsa saava noro ja idästä virtaava Hietaanojan puro.

Lähteet, norot ja purot ovat vuonna 2011 lainvoiman saaneen vesilain tarkoittamia ja suojaamia pienvesikohdeita. Näiden tunnistamista ja lainsäädäntöä avaa ympäristöministeriön ja Suomen ympäristökeskuksen 2019 julkaisema Pienvesiopas:

Lainsäädännössä pienvesiä turvaavat useat lait, kuten vesilaki, metsälaki, ympäristönsuojelulaki ja luonnonsuojelulaki. Pienvesiä voidaan turvata myös maankäyttö- ja rakennuslain ja maaaineslain perusteella. Keskeisin pienvesiä ja niiden lähiympäristöjä koskeva sääntely sisältyy vesilakiin (587/2011, VL) ja metsälakiin (1093/1996, MetsäL), joten suojelutarpeen määrittämisessä on syytä lähteä liikkeelle siitä, onko tarkasteltava pienvesikohde kyseisten lakien tarkoittama kohde. Lainsäädäntöä sovellettaessa on kuitenkin otettava huomioon lakien soveltamisalat eli se, mihin toimenpiteisiin kutakin lakia sovelletaan.

Maankäyttö- ja rakennuslailla on säädetty myös kaavojen suojelumääräyksistä (MRL 30 §, 41 §, 57 §). Maankäyttö- ja rakennuslain 57.2 §:n mukaan kaavassa voidaan antaa tarpeellisia suojelumääräyksiä muun muassa luonnon- ja maisema-arvojen suojelemiseksi.

Luonnonsuojelulla suojellut tai suojeltavaksi tarkoitetut luontotyypit ja erityisesti suojeltavien lajien elinympäristöt tulee osoittaa yleis- ja asemakaavoissa ne turvaavin merkinnöin ja kaavamääräyksin. (Maankäyttö- ja rakennuslaki 2000 -opas).

Myös muut luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaat kohteet, kuten vesilailla suojellut luontotyyppit, metsälakikohteet ja arvokkaat pienvesikokonaisuudet tulee merkitä yleis- ja asemakaavoihin ja laatia suojeltavaa luontotyyppiä turvaava kaavamääräys (Huttunen & Pahtamaa 2002).

Rakentamista ohjaavia yleis- ja asemakaavoja laadittaessa tulee huomioida, että lammet, järvet, fladat, kluuvi-järvet ja purot luetaan vesistöiksi, joten niitä koskevat vesistöjen ranta-alueille ja rantavyöhykkeille rakentamisesta annetut maankäyttö- ja rakennuslain säädökset (MRL 10 luku, ks. myös KHO 19.12.2016 t. 5403). Purojen osalta lukeminen vesistöiksi maankäyttö- ja rakennuslain näkökulmasta ei ole kuitenkaan täysin yksiselitteistä (ks. KHO 2006:91).

Maankäyttö- ja rakennuslain 72 §:n mukainen ranta-alueiden suunnittelutarvesääntely pyrkii turvaamaan rantaluonnon säilymistä. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisten rakentamishankkeiden lupaharkinnassa (MRL 135 ja 136 §) on otettava pienvesikohteet huomioon.

Lähde: Pienvedet, Suomen ympäristökeskuksen raportteja 36/ 2019 Janne Tolonen, Katariina Yli-Heikkilä, Jarkko Leka, Liisa Hämäläinen ja Lea Halonen Valonia, Suomen ympäristökeskus, ja Itä-Suomen yliopisto Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus SYKE 2019

3. LUONNONYMPÄRISTÖ

Suunnittelualueen luonnonympäristöstä mainitaan, että rajatulla alueella ei ole ilmoitettu mainittavia luontoarvoja. Kaava-alueen itäpuolen niityllä on uhanalaisen vaarantuneen (VU) hirvenkellon (*Campanula cervicaria*) vanha esiintymä. Samalla niityllä on 2010-luvulla havaitu huomionarvoista virnapunatäplää (*Zygaena viciae*).

Mielestämme luonnonolosuhteita ei voi rajata kaavaselostuksessa esitetyllä tavalla tiukasti kaavoitettavaan alueeseen. Vaikutuksia on voitava arvioida laajemmalla alueella, jotka sisältävät suunnittelualueella olevien lakisääteisten pienvesien valuma-alueet ja näiden riittävät suojavyöhykkeet. Linnavuoren asemakaava-alueella rajatessa tulee ottaa huomioon alueen sijainti Viinavuoren kaakkoispuolella. Viinavuoren kaakkoisyrkänteellä on lähde, josta alkavan luonnonnoron uoma sijaitsee asemakaavoitettavan alueen valuma-alueella. Noron uoma on aiemmin perattu. Luonnontilainen lähde ja siitä alkunsa saava noro ovat merkittäviä vesilain 3 §:n suojaamia pienvesikohteita, joissa elää happirikkaan elinympäristön eliölajistoa.

Lähteen ja noron ympärillä kasvaa merkittävää kostean lehdon kasvillisuutta, kuten soreahiirenporrasta (*Athyrium filix-femina*), kotkansiipeä (*Matteuccia struthiopteris*) ja rönssyleinikkiä (*Ranunculus reptans*). (Siuro-Linnavuori-Kulju osayleiskaavan luontoselvitys, Kotkansiipi Oy 2018-2019).

Huomautamme, että asemakaavaluonnoksessa Huhtalevontien itäosaan osoitettu EN-6 energiahuollon alue sekä voimalinjan kaakkoisosaan osoitettu 49 EN-6 energiahuollon alue sijaitsevat edellä mainitusta lähteestä alkavan noron valuma-alueella ja liian lähellä noroa. Näiden molempien rakennusten sijaintia tulee siirtää lännemmäksi, jotta vesilain suojaamien kohteiden luontoarvot säilyvät.

Linnavuoren norolle luvataan jättää noin 50 metriä leveä suojavyöhyke uuteen korttelialueeseen päin, jotta puusto muodostaa riittävän varjostuksen noron ympäristölle. Pidämme esitettyä 50 metrin luonnontilaista suojavyöhykettä myönteisenä ja riittävänä.

Toisaalla mainitaan linjan pohjoispuoleisesta korttelialueesta ja suorauomaiseksi kaivetusta ja kaava-alueen ulkopuolelle jäävästä lähdenorosta, jonka väliin luvataan jättää uomaltaan luonnontilaisten tai luonnontilaisen

Kyseinen niitty on kaava-alueen ulkopuolella.

Asemakaavan mahdollistamilla muutoksilla ei ole merkittävää vaikutusta hirvenkelloniittyyntä tai muihinkaan kaava-alueen ulkopuolisiin luontoarvoihin.

<p>kaltaisten jokien, purojen ja lähteiden ranta-alueelle FSC sertifiointiin edellyttämä 20 metrin puustoinen käsittelemätön rantavyöhyke.</p> <p>Huomautamme, eRä FSC-sertifikaatit on suunniteltu metsätalouden tarpeisiin ja nyt on kysymys kaavoittamisesta. FSC-sertifikaatti ei ole sovellettavissa kaavoitukseen metsätalouden kapean ja puun tuotantoon tähtävään näkökulman vuoksi. Linnavuoren noron asemakaavan pienvesikohteiden kaavamerkinnoissa tulee käyttää vesilain ja maankäyttö- ja rakennuslain yllä kuvattuja määräyksiä.</p> <p>Kaavaselostuksessa puhutaan Linnavuorenpurosta, jonka sijaintia ei esitetä. Sen sijaan kaavatekstissä ei ole mainintaa koillisesta Hirvisuolta lounaaseen laskevasta Hietaanojan purosta. Se virtaa Korpiniityn ampumalueen läpi itä-länsisuunnassa ja sieltä länteen suunnittelualueen läpi. Hietaanoja laskee Jokinenjärveen Agcon laitosten pohjoispuolelta. Pohjoispuolen lähteestä alkava noro laskee Hietaanojaan ampumaradan länsipuolella.</p> <p>Hietaanoja on merkittävä pienvesi aiemmista muokkauksista huolimatta. Linnavuoren kallion eteläpuolella puron rannoilla on runsaasti lahoppua, joista löytyy muun muassa vanhojen ja aarnimetsien ilmentäjää pohjanrypykkää (<i>Phlebia centrifuga</i>). Hietaanoja ohittaa jyrkkärinteisen, louhikkoisen ja nimettömän kallion pohjoispuolelta.</p> <p>Siuronkoskessa talvehtiva uhanalainen vaarantunut (VU) koskikara (<i>Cinclus cinclus</i>) ruokailee ja lepää Hietaanojassa niillä ajanjaksoilla, jolloin kosken vettä juoksetaan voimakkaasti.</p> <p>Luontoarvojen turvaamiseksi Hietaanojalle tulee jättää riittävän leveät suojavyöhykkeet. Puron ympäristö tulee ennallistaa mahdollisilta osin.</p> <p>Asemakaavaluonnoksen tekstissä on esitetty liito-oravalle soveliaat elinympäristöt ja reviiireitit, jotka luvataan ottaa huomioon kaavatyössä. Pidämme tätä myönteisenä ja välttämättömänä. Myös keväällä 2024 laadittavat täydentävät luontoselvitykset ja Linnavuoren ampumaradan meluselvitykset ovat tärkeitä.</p> <p>Viinavuoren kaakkoisjyrkänten alla ja lähteestä alkavan noron ympärillä on tuoretta ja kostea lehtoa, jotka hakattiin kaupungin toimesta 2010-luvun taitteessa. Asemakaavoitettavaa aluetta sivuavalla hakkuulla kasvaa tuoreen lehdon lajistoa, muun muassa lehtokuusamaa, sinivuokkoa ja käenkaalia. Hakkuulla näkyy pohjaveden tihkupintoja. Lehtoalue menetti hakkuussa ominaispiirteitään, mutta on heikentyneenäkin arvokas ja ennallistamiskelpoinen.</p> <p>4. HUOMIOITA ASEMAKAAVASELOSTEESTA Mielestämme asemakaavaselostus on osittain epä johdonmukainen. Kaavatekstissä puhutaan Linnavuoren norosta ja purosta, mutta jätetään kertomatta, missä ne sijaitsevat. Käytettyjä nimiä ei ole kartoissa.</p> <p>Pidämme asemakaava-alueesta esitettyä karttaa epäselvänä. Kartasta puuttuu Viinavuoren kaakkoispuolella olevasta lähteestä alkavan noron uoman sijainti. Samoin idästä kaava-alueelle juoksevan Hietaanojan puron sijainnin kartalta löytävät he, jotka tietävät puron sijainnin ja osaavat sitä kartasta etsiä. Länsiosassa puron merkintä sekoittuu ja häviää korkeuskäyriin.</p> <p>5. LOPUKSI Suomi on sitoutunut EU:n ja YK:n kansainvälisiin sopimuksiin luontokadon hillitsemiseksi suojelu- ja ennallistamistoimin. Edellä mainitut lähteen, siitä alkavan noron ympäristöt ja sen valuma-alueen hakatut lehdot sekä Hietaanoja ympäristöineen tulee ennallistaa. Asemakaavaluonnokseen ne voi merkitä kohteiksi,</p>	<p>Jatkosuunnittelussa kiinnitetään huomiota pienvesistöjen suojavyöhykkeisiin.</p> <p>Selostukseen tarkennetaan vesistöjen nimityksiä.</p> <p>Nimityksiä tarkennetaan selostukseen.</p> <p>Pohjakarttaan ei juurikaan ole mahdollista tehdä muutoksia mutta kaavakartan esitystapaa selvennetään mahdollisuuksien mukaan.</p>	<p>Hietaanojaan pohjoisesta laskevan noron suojavyöhykkeen leveydeksi kaavanehdotuksessa on osoitettu 25-30 m.</p> <p>Kaavassa suojaviheralue, jonka läpi Hietaanoja virtaa on nimetty Hietaanojaksi.</p> <p>Kaavakartta pyritään esittämään mahdollisimman luettavana.</p>
---	--	---

joilla on luontoarvoja (luo). Nokiolla 11.12.2023 Marko Jaakkola Puheenjohtaja, Keijo Rantanen Sihteeri	Mahdollinen luontokohteiden ennallistaminen käsitellään myöhemmin laadittavassa virkistysaluesuunnitelmassa.	